

SYSTEMY INFORMATYCZNE W KSIĘGOWOŚCI – WYMOGI USTAWOWE

1. Wprowadzenie

Do prawidłowego funkcjonowania firmy potrzebne są informacje pozwalające na zaspokojenie potrzeb informacyjnych dla działu zarządzania, czyli dla menadżerów, kierowników, dlatego też systemy informatyczne pełnią kluczową rolę w dziedzinie księgowości oraz rachunkowości. Do głównych działań systemów zalicza się między innymi przetwarzanie, ewidencjonowanie, opisywanie, grupowanie i przekazywanie informacji o wynikach działań firmy czy zmianach zaistniałych w majątku. Następnie istnieje możliwość wygenerowania w systemie spisu wszystkich zgromadzonych zdarzeń ewidencyjnych i informacji potrzebnych do przygotowania sprawozdania finansowego według określonych norm, zasad i standardów jakościowych [1, s. 8.]. Pozwala on również na szybszą komunikację pomiędzy szczeblami wewnętrznymi jak i zewnętrznymi firmy. Ponadto system powinien być zgodny z zasadami polityki rachunkowości. Jednak wraz z postępem technologicznym i efektywniejszymi systemami informatycznymi ulepszeniu nie uległy wymogi ustawowe co do ich funkcjonowania. Celem artykułu jest ukazanie potrzeby udoskonalenia zasad rachunkowości uwzględniając wykorzystywane systemy informatyczne.

2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera według ustawy o rachunkowości

Według art. 10 ustawy o rachunkowości „jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: (...) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: (...)

- wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz

programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. (...)” [2, art.10].

Z przedstawionego artykułu można wywnioskować, iż każde przedsiębiorstwo powinno posiadać dane techniczne dotyczące wykorzystywanego programowania. Wprowadzenie tej zasady miało związek z tym, że dawniej firmy wprowadzały swoje własne systemy informatyczne o charakterze finansowo-księgowym i udoskonalaly je według swoich potrzeb. W dzisiejszych czasach firmy korzystają ze znanych programów dostępnych na rynku. Oczywiście ich sprzedawcy pozwalają na dostęp użytkownikom do zbioru wykorzystywanych danych, jednak nie ma możliwości wprowadzenia zmian i modyfikowania zasad działania systemu. Dlatego nie ma potrzeby, aby posiadać cały zbiór danych o wykorzystywanym systemie. Ponadto wiele firm korzysta teraz z usług biur rachunkowych, więc w rzeczywistości nie posiadają w ogóle takiej dokumentacji, gdyż licencję do programu posiada biuro [3] Problemem jest również obowiązek posiadania szczegółowego opisu dotyczącego użytkowanego systemu informatycznego. Istnieje tu bowiem konflikt co do praw autorskich, ponieważ żaden programista nie będzie chciał udostępnić wszystkich algorytmów, implementacji funkcji i ujawnić specyfikę działania jego systemu.

3. Podsumowanie

Omówiony wyżej problem ilustruje istniejące niejasności w aktualnie obowiązującej ustawie o rachunkowości. Systemy informatyczne to jedno z głównych narzędzi stosowanych w księgowości i rachunkowości, dlatego też wymogi prawne powinny obejmować tą dziedzinę w szerszym aspekcie niż dotychczas.

Literatura

1. Jaruga A., Sobańska I., Kopczyńska L. i in., *Rachunkowość dla menedżerów*, wyd. II, Towarzystwo Gospodarcze RAFIB, Łódź 1994. 2. *Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz. U. 2019, poz. 351.* 3. Burger I., *Ustawa o rachunkowości a najnowsze systemy informatyczne*, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Ustawa-o-rachunkowosci-a-najnowsze-systemy-informatyczne-332100.html> [dostęp 29.09.2019].